Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 153. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 14-го СЕРПНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 14, 1982 No. 153. VOL. LXXXIX.

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ ПІДГОТОВА ДО ФЕСТИВАЛЮ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. (УКК-УГМФ). — Учасники цьогорічного Українського фестивалю музики, пісні й танку „Гомін-України", що відбудеться у п'ятницю, 20-го серпня ц.р., о год. 8-ій увечорі, на всеміському форумі Робин Гуд Делл Схід у Філядельфії, матимуть знов нагоду насолоджуватися вишуканою програмою, що віддзеркалюватиме многогранність української культури.

Як уже було інформовано, цьогорічним Українським фестивалем українці Філядельфії вшановують 300-ліття існування цього міста, в якому є велика й активна українська громада. Одночасно в дусі принципу присвячувати кожного року Український фестиваль найвидатнішим живим творчим діячам ділянок організованого українського життя, цьогорічний Український фестиваль влаштовується в поклоні найвищим ієрархам традиційних Українських Церков. Всі українці, соборно та в дусі українського християнського екуменізму, відзначають цього року славне 90-ліття трудолюбивого й стрждального життя Блаженнішого Йосифа Сліпого, Патріярха Помісної Української Католицької Церкви й Кардинала Вселенської Церкви, та 40-річчя архипастерської праці й 84-ліття багатогранного творчого життя Блаженнішого Митрополита Мстислава, Первоієрарха Української Православної Церкви в ЗСА.

В попередніх роках почесними гостями на фестивалях були Владики Української Католицької Церкви - Митрополит Йосиф Шмондюк, Апостольський Адміністратор Митрополії Владика Василь Лостен, Архиєпископ Мирослав Любачевський і Владика Роберт Москаль. До речі, в 1979 році Український фестиваль у Філядельфії був присвячений живому ще тоді 100-літньому українському композиторові Станиславові Людкевичеві; в 1980 році найвидатнішому живучому тоді хореографові й пропаґаторові українського народного танку Василеві Авраменкові; а в 1981 році корифеєві українського театрального мистецтва Йосипові Гірнякові. Цього року мешканці Філядельфії вшановують найвидатніших живих провідників традиційних Українських Церков.

Хоч фінансові засоби Українського фестивального комітету, на чолі з проф. д-ром Петром Стерчом, досить обмежені, Комітет подбав про заанґажування найкращих виконавців мистецької програми. Сольові твори української музичної клясики виконуватимуть відомі професійні оперні й концертові соліти — Рената Бабак і Микола Фабрика, при фортепіяновому супроводі Френка Конлона й Ірини Фабрики. Новіші композиції легшого жанру співатиме Евеліна Белюць при акомпаьяменті відомого композитора і піяніста Леоніда Вербицького. Чоловічий хор „Прометей", під дириґентурою Михайла Длябоги й Ірини Пелех при фортепіяні, у своїх двох виступах дасть найкращі зразки українського хорового мистецтва. Танцювальний ансамбль „Волошки", під керівництвом Олександра Граура та Софії Януш, своєю мистецькою витонченістю і бравурою задоволить усіх глядачів, українських і неукраїнських.

В цьогорічному Українському фестивалі візьмуть участь три українські композитори, твори яких будуть виконувані: Леонід Вербицький — це широко відомий композитор, твори якого були виконувані на українських сценах у вільному світі вже тоді, коли він ще творив і працював у Києві; М. Длябога має низку своїх творів, що з них деякі співає чоловічий хор „Прометей". Але свій перший сольовий виступ на цьогорічному Українському фестивалі розпочне маестра Рената Бабак співом „Колискової", слова до якої написав Святослав Каранський, а музику до неї уклав о. прот. Петро Будний. „Колискова" написана й виконуватиметься в пошану українського політичного в'язня совєтських тюрем і концетраційних тоборів від його дитинства Юрка Шухевича, сина головного командира Української Повстанської Армії, ген. Романа Шухевича - Тараса Чупринки. Цього ж року українське громадянство обходить також річницю УПА.

На фестиваль прибуде голова Міської ради Джозеф Колман та інші високі урядовці.

Появилася збірка в пам'ять Цьопи Паліїв

Ню Йорк, Н.Й. — Тут появилася заходами куренів пластунок „Ті, що греблі рвуть" книжка в пам'ять одної із найсильніших індивідуальностей куреня і Українського Пласту, Кекилії-Цьопи Паліїв, що померла передчасно у 1969 році в Торонто, Канада.

Книжка в чепурному виді, з багатьма історичними знімками та з мистецькою обгорткою Тані Кравців, яка вийшла друком саме в навечір'я Ювілейної Міжкрайової Зустрічі і в рік ювілейних пластових святкувань, це знаменний дар пластунок з куренів „Ті, що греблі рвуть" своїй організації у її 70-річчя. Слід відмітити що їм всеціло завдячується ту книжку, яка стане причинком до історії Пласту. Вони працею своїх рук фінансували її видання, як також членки куреня опрацювали її зміст та мистецьке оформлення.

Збірка має назву „Та, що прорвала греблю" та поділяється на три частини. В першій находиться історія Палієвих, життєвий шлях Ц. Паліїв і спомини про неї її найближчих товаришок і співробітниць.

Друга частина складається з доповідей, статтей і звернень Цьопи Паліїв, що ціле своє життя посвятила Пластові як провідниця пластунок, голова Крайової Пластової Старшини в Канаді, а передусім як пластовий ідеолог.

Третя частина - найкоротша, містить історію куреня „Ті, що греблі рвуть", з яким була Ц. Паліїв завжди нерозривно зв'язана та давала поштовх до усіх культурних і виховних акцій куреня.

Це вже третя книжка, яка виходить завдяки куреням „Ті, що греблі рвуть". Перша з них була (вичерпане вже видання) п. заг. „Нарис української мови" Юрія Шереха, друга це - люксусово видана книжечка поезій Тараса Шевченка українською, німецькою, англійською і французькою мовами в опрацюванні проф. Юрія Луцького і в мистецькому оформленні Мирона Левицького.

Збірка „Цьопа Паліїв - Та, що прорвала греблю", видрукувана у фірмі Компютерпрінт в Кліфтоні, Н. Дж. Ціна її 12,50 дол. Замовляти можна у Людмили Дармограй, 5, Lower Cross Road, Saddle River, N. J. 07458.

ЗМІНА В ЧАСІ

З Консисторії Української Православної Церкви у Бавнд Бруку інформують, що Блаженніший Владика Мстислав, Митрополит УПЦ та головний Капелян Пласту, правитиме Архиєрейську Святу Літургію на оселі „Вовча Тропа" в неділю, 15-го сепня о год. 10-ій рано, а не о 7:30, як про це було повідомлено раніше.

Президент Реґен вимагає зменшення дефіциту

Біллінгс, Монтана.— Президент Роналд Реґен остеріг, що відкинення Конґресом нового збільшеного податкового закону приведе до „більших бюджетових дефіцитів, вищих відсотків від позичок і більшого безробіття".

Президент промовляв до 12-тисячної маси народу в місцевій спортовій арені, пропонуючи прийняття нового податкового законопроєкту в сумі 98,9 більйона долярів на протязі наступних трьох років, як одно з ефектовних лікарств, що причиниться до стабілізації відсотків від позичок і зменшить безробіття. Він твердив, що новий податковий закон заторкне „в незначній мірі пересічного американського платника податків",- а відноситиметься до групи громадян, які „законом є зобов'язані платити податки, а їх не платять".

„Новий законопроєкт, який тепер є в Палаті Репрезентантів",—говорив президент Реґен,—„не збільшить податків для пересічного американського платника податків. Але цей закон допоможе встановити, що всі підприємства без огляду на їх величину і всі американці, безогляду на їх майно, мусять платити податки згідно з їх спроможностями".

Президент Реґен особливо гостро заатакував республіканських конґресменів, які є проти підвищення податків і які пригадують, що Реґен добився в минулому році зниження податків на 30 відсотків на протязі трьох років.

Новий законопроєкт передбачує збільшення ці н на тютюн і телефонічні оплати, як теж вимагає затримання певної частини доходу з відсотків і дивіденд.

Сенат схвалив Караїбський плян

Вашінґтон. — В середу, 11-го липня ц.р., Сенат ЗСА ухвалив додатковий законопроєкт, 8,98 більйона долярів, на здійснення пляну Караїбського басейну, що його запропонував президент Роналд Реґен.

З повною підтримкою державного секретаря Дорджа Шулца, Сенат також ухвалив додаток до законопроєкту, стверджуючи, що ЗСА протиставитимуться „аґресивним чи субверсійним затіям" Куби навіть збройно, якщо зайде потреба.

Законопроєкт, який приділяє фонди для ряду інших спеціяльних аґенцій, передано тепер на спільне узгіднення комісіям Сенату й Палати Репрезентантів.

Деякі сенатори нарікали, що законопроєкт дає Президентові „вільну руку" до висилки американських збройних сил „в будь-яке місце у світі"; голова сенатської Комісії закордонних зв'язків Чарлз Персі пригадав, що подібна резолюція з 1964 року відносно затоки Тонкін, була базою для американської мілітарної допомоги й активної участи у війні у В'єтнамі.

Інші сенатори пригадали, що законопроєкт не неґує закон про воєнні повновласті з 1973 року, який каже, що Президент мусить мати спеціяльне рішення Конґресу для висилки американських збройних сил поза межі ЗСА, на довше, як на 60 днів.

Підготовляють з'їзд Компартії Китаю

Пекін, КНР. — Пресові аґенства інформують, що китайські провідники наполегливо підготовляються до з'їзду Компартії, який правдоподібно розпічнеться вже І-го вересня ц.р. В окремому комунікаті Центрального Комітету говориться, що з'їзд вислухає звітів членів Політбюра і ЦК КПК і схвалить новий проєкт правильника Компартії.

У періоді між 1977 і 1982 роками Компартія „розвінчувала" Мао Зедонґа і після того наголос у політиці поклала на модернізацію економіки.

Нова теорія однак вимагає потвердження з'їзду і політичні спостерігачі кажуть, що це й було головною причиною скликання чергового з'їзду. Загально думають, що теперішні реформісти на чолі з Денґ Шія опінґом, ще більше скріплять свої позиції в Компартії.

Домашні тварини мають лікувальні здібности

Ню Йорк, Н.Й. — Понад половина всіх родин в Америці мають домашніх звірят, переважно псів або котів, але також екзотичних звірят, до малих крокодилів і комах включно. Деякі родини мають таких улюбленців-тварин навіть по кілька.

Хоч ці приручені звірята є „членами родини" в Америці й у світі вже довгими століттями, то серйозне вивчення їхнього дуже додатнього впливу на людину в родині щойно розпочалося. Виявляється, що ці тварини, переважно собаки, грають велетенську позитивну ролю в житті тих людей, що є їхніми власниками. Стверджено досі, що ці тварини, тому, що вони своєю згідливістю, неосудженням вчинків господаря, навіть неґативних, щирістю, прихильністю за найменший вияв уваги до них, — є незаступні для рівновати духу людини.

Вони „не кажуть вам десять слів заперечення на кожне ваше одне слово; не критикують і не видають наказів", — пише у статті „Домашні тварини можуть мати терапевтичну вартість" Джейн Броді в „Ню Йорк Таймс" з середи, 11-го серпня, і вони мають здатність навіть виліковувати хворих на депресію, підтримувати зацікавлення життям у старих людей, навчати гарних вчинків дітей і підлітків, серед всіх інших багатьох-багатьох позитивів, які авторка перераховує в цій статті на підставі наукових дослідів, переведених вже чималою кількістю науковців над домашніми тваринами. Серед них на спеціяльне вирізнення заслуговує праця Джералда Джей Вестбрука з Ґеронтологічного центру в Південно-каліфорнійському університеті.

В СУСІДНЬОМУ МІСТЕЧКУ ДО осідку УНСоюзу Джерзі Сити, в індустріяльному Карні, Ню Джерзі, два дні цього тижня 75 відсотки поліціянтів не виходили на працю, телефонуючи до начальника поліції, що „вони хворі". Посадник Карні Генрі Дж. Гілл здогадувався, що це була певна „робітна акція", бо якраз тепер ведуться переговори про контракт для поліціянтів на наступний рік затруднення. Вакантні місця поліціянтів, щоб не ділялися безчинства, займали ті два дні інші старшини поліції.

ЗАСУДЖУЮТЬ ПІДПІЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ „СОЛІДАРНОСТИ"

Варшава, Польща.—Пресове аґентство Ройтерс інформує з Варшави, що лідери Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії, очолюваної Войцехом Ярузельським, офіційно виступають тепер проти підпільної діяльности профспілки „Солідарність" і критикують також тих суспільних діячів, які ще й досі дають моральну підтримку цим „ворогам народу", завданням яких, як говориться в заяві, було „викликати хаос в країні" і „підірвати довір'я народу до соціялістичної системи".

В заяві опублікованій Політбюром засуджується також тих поляків, які беруть участь в демонстраціях і страйках організованих на заклик колись вільної профспілки „Солідарність", згля дно її діячів, які нібито перебувають на волі, але керують профспілкою з укриття. У першій формальній реакції по масових демонстраціях Політбюро ПОРП стверджує, що, мовляв, польські народні маси зрозуміли, після семимісячного тривання воєнного стану в Польщі, що силою не можна змінити соціялістичної системи і тепер чимраз більше осіб переключається на підтримку позицій уряду, бо нарід „любить порядок і спокій".

В кінці заяви Політбюра польських комуністів говориться, що „екстремістичні і нищівні сили намагаються використати існуючі труднощі і посіяти в народі неспокій та штовхнути його на нерозважні кроки".

Вміжчасі стало відомо, що перший секретар ПОРП прем'єр-міністер, міністер оборони і проче В. Язрузельскі намагається якось розв'язати тяжку економічну проблему в Польщі. Він запросив до Варшави деяких західніх банкирів і фінансових спеціялістів та розмовляв з ними на початку цього тижня у своїй резиденції під Варшавою.

Польське пресове аґентство поінформувало, що головною темою розмови були справи сплат польських довгів закордонним країнам. В цьому році Польща повинна заплатити західним банкам 2,4 більйони долярів, яких, як кажуть західні фінансисти, немає у польській державній касі. Розмови, як інформує аґентство ПАП, триватимуть на різних урядових щаблях декілька днів. Західні банки домагаються, щоб Польща сплатила в першу чергу відсотки від позичок, а щойно тоді можна б говорити про відсунення реченця сплати основного капіталу.

У світі

НАПАД ТЕРОРИСТІВ НА ЖИДІВСЬКИЙ РЕСТОРАН в Парижі та інші терористичні акти проти жидівських установ у Франції викликали серед жидівської громади у тій країні оправдане стурбування. Міністер внутрішних справ Франції Кастон Деффер і речники поліції в Парижі думають, що протижидівськими виступами займаються члени Палестинської Визвольної Організації, яка стоїть тепер у війні з Ізраїлем у Ливані, на що вказує зброя, переважно совєтського виробу. Специфічно, у Парижі були вживані розривні бомби і пістолі вироблені в Польській Народній Республіці і західні поліційні спеціялісти вже зустрічалися з ними при розкритті терористичних актів ПВО. Французька поліція не виключає однак, що атентатами може займатися палестинська фракція Абу Нідаль, яка не дуже підпорядковується Ясірові Арафатові. Загадкою для поліції покищо залишається вибух бомби під іракським консулятом у середу, 11-го серпня ц.р.

ВИБУХ БОМБИ НА ЛІТАКУ ЛІНІЇ ПАН АМЕРІКЕН, який летів з Токіо на Гавайські острови, вбив одну особу і поранив 15 інших. Пілот, не зважаючи на випадок і паніку, яка повстала серед пасажирів після вибуху бомби, зумів приземлити літак на летовищі у Гонолюлю. На покладі літака знаходилось 285 осіб. Службовці Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ) заявили, що бомба вибухла під сидженням, на якому сидів 16-літній японський хлопчина. Він згинув неґайно. Покищо ФБІ не знає причини підкладення бобми.

КИТАЙСЬКА ГАЗЕТА „ПЕКИНСЬКИЙ ОГЛЯД" помістила статтю, у якій стверджується, що Совєтський Союз, не зважаючи на послаблені китайсько-американські зв'язки, все ще залишається ворогом Китайської Народної Республіки і становить для нього „головну загрозу". Газета стверджує, що обидві великодержави, З'єднані Стейти Америки і Совєтський Союз, намагаються встановити контролю над світом, все таки ЗСА, на думку китайців, займають оборонну, а СССР аґресивну позицію. „Таким чином аґресії треба очікувати від Совєтського Союзу",—пише китайська газета.

АСОШІЄЙТЕД ПРЕСС ІНФОРМУЄ, що прем'єр-міністер ізраїльського уряду Менахем Беґін плянує покинути активну службу за два роки, якщо, очевидно, вміжчасі не впаде його уряд з інших причин. Покликуючись на ізраїльсі джерела аґентство повідомляє, що про можливість уступлення Беґін натякав своїм приятелям і дав обіцянку своїй дружині Лізі. Беґін не займався проґнозами хто займе його становище, але поінформовані особи самі висували можливих кандидатів на прем'єра, між ними теперішнього міністра оборони Арієля Шарона і міністра закордонних справ Іцака Шаміра.

БРИТАНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ ПЕРЕХОПИЛИ, в недалекій відділі від Фалькляндських островів арґентинський рибальський корабель і звернули увагу арґентинцям на порушення територіяльних вод. Після короткої радієвої розмови між капітанами британські кораблі відпровадили „арґентинського гостя" назад поза 200-милеву зону. Арґентинські газети звернули увагу, що це був перший випадок зустрічі кораблів названих країн після закінчення воєнного конфлікту за Фалькляндські острови, який, як відомо, закінчився капитуляцією арґентинського війська на островах.

СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ УРЯД ГРЕЦІЇ ОФІЦІЙНО запротестував проти Лівії, яка намагається вмішуватися у внутрішні справи тієї країни, іґноруючи при тому кількакратні натяки грецького уряду у тій справі. У заяві уряду Греції говориться, що заступник міністра закордонних справ Греції Карльос Папуліяс викликав до себе представника лівійської амбасади і заявив дуже категорічно, що дотеперішня діяльність лівійського уряду не є сприємливою для Греції. Також грецький амбасадор у Тріполі вручив урядові Лівії офіційну ноту протесту.

РЕҐЕН ОБУРЕНИЙ АКЦІЄЮ ІЗРАЇЛЯ

Вашінґтон.—Президент Роналд Реґен, довідавшись про безперебійне 11-годинне бомбардування Бейруту ізраїльським летунством, артилерією і ракетними частинами, яке не було припадкове, а зумисне на зарядження міністра оборони в ізраїльському уряді Азрієля Шарона, особисто викликав до телефону прем'єр-міністра Ізраїля Менахема Беґіна і в дуже гострій формі запротестував проти нищення міста і карання не тільки повстанців Палестинської Визвольної Органзації, але також цивільного населення.

Президент Реґен вимагав від Беґіна негайного припинення артилерійського вогню і взагалі всяких боїв, бо справа евакуації бійців ПВО з Бейруту вже майже полагоджена і тому не має жадної причини до поширення воєнних дій. В противному випадку Реґен погрожував відкликанням американського висланника на Близькому Сході Филипа Габіба і застосуванням санкцій проти Ізраїля.

Після цієї, як кажуть політичні спостерігачі, дуже неприємної розмови Реґена з Беґіном, цей останній викликав до свого кабінету міністра А.Шарона і наказав йому припинити бомбардування Бейруту, як також обмежити до мінімуму вуличні бої в місті.

Протестуючи проти варварського нищення Бейруту ливанські чинники також гостро запротестували і заявили, що не братимуть більше участи у переговорах про виведення повстанців ПВО. Чинники ливанської поліції заявили, що принаймі 128 осіб загинули під час цього бомбового рейду, а сотні були поранені. Багато осіб пропало „без вістей" і ливанські чинники припускають, що вони присипані грузами.

Не зважаючи на тимчасове припинення масового бомбардування, у якому брала участь також ізраїльська морська фльота, вогню не припинили танкові і панцерні частини, які знаходяться у недалекому віддалі від палестинських позицій. Ізраїльські чинники обстоюють думку, що припинення бомбардування наступило ще перед розмовою Беґіна з Реґеном. Вони також кажуть, що при кінці розмови президент Реґен вже заспокоївся і по приязному попращався з Беґіном жидівським привітом „Шальом".

Ізраїльській кабінет скинув вину за непорозуміння з Вашінґтоном на міністра оборони А.Шарона, який нібито сам на власну руку зарядив бомблення Бейруту. Формально, на засіданні ізраїльського кабінету, прем'єр М.Беґін й інші члени, обвинувачували Шарона у зломанні перемір'я і підірвання престижу Ізраїля за кордоном.

Ізраїльське радіо пізніше повідомило, що майбутні рейди на Бейрут мусять бути потверджені урядом. Шарон боронився тим, що життя ізраїльських вояків є важливішою справою, як втрата престижу, бо „престиж можна буде привернути, а втрачене життя молодих вояків ніколи".

Зріст невдоволення з приводу масових бомбардувань Бейруту наростає у світі, включно із З'єднаними Стейтами Америки, населення якого домагається від Уряду негайних заходів для припинення війни в Ливані і відтягнення з тієї країни всіх чужих військ, включно з ізраїльськими.

В Америці

НАУКОВА ЕКСПЕДИЦІЯ АРХЕОЛОГІВ в північній Алясці знайшла два перфектно збережені тіла двох ескімосів, які, правдоподібно, померли в їхньому домі 150 років тому. У цьому ж домі знайдено також ще п'ять інших тіл, враз із домашнім знаряддям, кухоним влаштуванням, одягом та іншим домашнім устаткуванням. Усі ці речі залишилися у такому порядку, як їх приміщено ще за життя цієї родини.

ДРУГИМ З ЧЕРГИ ЩАСЛИВЦЕМ, ЩО ВИГРАВ 5 мільйонів на нюйоркській стейтовій льотерії „Лотто" є Ендрю Теґерідес, який 34 роки тому прибув з Кипру до Америки без найменших фінансових засобів. Е.Теґерідес, якому сьогодні 51 рік, важко заробляв на прожиток: у Квінсі він закупив кафетерію і був її власником на протязі 21-го року аж доки, чотири місяці тому, він це підприємство не відпродав свому братові.

ДЕЛЕҐАЦІЯ НЮЙОРКСЬКИХ ЖИДІВ відвідала французький консулят в Ню Йорку, щоб запротестувати проти атак на жидівські інституції минулого тижня в Парижі. Підкинена бомба бомба на жидівський ресторан вбила шість осіб, поміж ними двох американців, і поранила 20 осіб. Заступник консула Поль Ґуйомард заявив, що французький уряд робить все можливр, щоб зловити винуватців і привести їх до судової відповідальности.

АРАБСЬКО—АМЕРИКАНСЬКА РАДА старається про допомогу від американських шпиталів і медичних організацій, щоб справадити 3,000 ливанських і палестинських дітей для лікарської перевірки. Більшість з них була поранена під час бомбардування Бейруту. Речник цієї Ради заявила, що її організація обчислила кошти лікування для кожної дитини, які становитимуть від 5,000 до 10,000 долярів.

СЕНАТСЬКА ФІНАСОВА КОМІСІЯ тим часом відкладає схвалення Реґенової пропозиції про зворот податків батькам, які платять за навчання своїх дітей, студентів по приватних школах, поки не зроблено буде дослідження чи ці праватні школи не дискримінували чорних аплікантів на студії до цих саме шкіл. Сенатори зацікавлені встановити такі „запобіжні заходи", щоб расова дискримінація не мала місця і в майбутньому; і тоді вони прихильно розглянуть Реґенів внесок закону.

ЮНІЯ ЦИВІЛЬНИХ СВОБІД, відома ліва організація в Америці, що про неї українці добре знають хоча б із справи Володі Половчака, цей раз [illegible]илась справою довірочних відомостей з [illegible] податкового уряду про поодиноких молодих чоловіків призовного віку. Цій Юнії і ще одному конґресменові з Ню Йорку здається, що Поборова служба Америки не сміє користуватися даними з Податкових архівів, щоб „переслідувати" тих, хто ухиляється від реєстрації на евентуальну військову службу. Тому Юнія і конґресмен подали справу на переслухання в Конґресі, оскаржуючи Адміністрацію президента Реґена, що вона плянує ловити цих „дезертирів" на підставі адрес, занотованих в „IRS".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті, дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Важлива петиція

Організація Американців в Обороні Людських Прав в Україні знову оживила свою діяльність, пригадуючи нашій спільноті, що вже недалеко до шостої річниці створення Української Гельсінкської Групи.

Досі за ініціятивою організації вислано тисячі листів до президента Роналда Реґена з проханням звернути увагу та підтримати схвалену Конґресом Резолюцію ч. 205 про звільнення ув'язнених членів Гельсінкської Групи. Та саме резолюція, прийнята Палатою Репрезентантів у травні, а Сенатом у червні, закликає Президента проголосити 9-го листопада 1982 року, Днем Української Гельсінкської Групи і ужити усіх можливих заходів, щоб її членів звільнити з в'язниць і заслання.

Чи так станеться, залежить безумовно тепер від акції та відгуку української спільноти.

Ми знаємо дуже добре, як промовистими у кожній такій акції є числа та кількість листів та петицій, що вплине до Президента. Цей випробуваний довгими роками демократичний спосіб відгуку громадян на актуальні справи все ще, однак, не находить у нас належного зрозуміння. Ми часто запалюємося солом'яним вогнем до такого діла, але залишаємо його дуже скоро, не працюючи в тому напрямі послідовно і наполегливо. Тому слід привітати заклик організації Американців в Обороні Людських Прав в Україні з признанням та підтримати його усіми способами.

В останньому часі у нас завважується немов байдужість до долі членів Української Гельсінкської Групи як і інших правозахисників, що в тюрмах і на засланні. На це склалося багато причин, які можна подекуди оправдати, але ніяк не можна оправдати того, коли просто із лінощів не буде в нашій спільноті підтримки добре започаткованої акції. Тут йдеться лише про зібрання підписів на приготовані згаданою організацією петиції і вислання її на подану адресу.

Надіємося, що заклик організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні найде негайний та широкий відгук. Інакше важко сподіватися, щоб президент Реґен проголосив 9-го листопада ц. р. Днем Української Гельсінкської Групи і тим виявив свою підтримку Резолюції ч. 205. Члени Української Гельсінкської Групи, що тепер ув'язнені і на засланні, очікують і надіються на нашу допомогу, яку ми зобов'язані їм дати.

НА ПРОХАННЯ ПРЕЗИДЕНТА ІТАЛІЇ Сандро Пертіні прем'єр-міністер Джіованні Спадоліні, уряд якого недавно подався до димісії з причини деструктивної політики соціялістів, робитиме спробу сформування нового уряду. В цьому намаганні його всеціло підтимуватиме найбільша і найвпливовіша італійська партія християнських демократів. Президент Пертіні обіцяв лідерам обидвох палат парляменту, що він робитиме усі можливі заходи, щоб не допустити до розписання нових парляментарних виборів, які не тільки поглибили б існуючий хаос але й напруження серед політичних партій.

Михайло Кучер

ҐЛЬОБАЛЬНА СТРАТЕҐІЯ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ

Ґльобальна стратеґія Совєтського Союзу має у своїй основі кілька засадничих чинників. Деякі з них являються постійними, решта — міняється в залежності від обставин несовєтського світу.

Сталими основними чинниками, які формують совєтську внутрішню політику є субстанціяльні. До них належать чинники політично-ідеологічні, воєнно-стратегічні та економічні. Несталими, перехідними є чинники — „мир", „право на самовизначення", „співіснування", „розрядка", або той же детант.

Обидва ті чинники об'єднує чинник національно-державних інтересів країни. Боротьба за „світову соціялістичну революцію" у совєтській зовнішній політиці проявляється у новому типі совєтського колоніялізму та імперіялізму. Совєтський імперіялізм відрізняється від давнього царського. Він понаднаціональний — або національний, тому динамічний та революційний.

Клясичний імперіялізм не накидав колоніям своєї ідеології. Совєтський імперіялізм більш елястичний та успішний. Він є нерасовим імперіялізмом. Совєтський імперіялізм хоче створити і творить нові пануючі кляси для підтримки своїх ідеологічних інтересів серед учорашніх колоніяльних народів. Тотального на совєтський зразок, політичного устрою хоче жменька інтеліґенції учорашніх колоніяльних народів, а не самі народи.

Імперіялізм царської Росії був територіяльно стратегічним, і тому місцевим. Інтереси Совєтського Союзу насамперед ідеологічні і тому ґльобальні.

Національно-державні інтереси Росії Ленін без хитання поставив на службу своїм політичним засадам. У Леніна маємо категоричний примат ідеологічного чинника над національним. Фактично совєтська політика — це не національна політика совєтських народів, а інтернаціональна політика совєтських комуністів.

Світова революція не здійснилася. Тому прийшлося обмежитися на дипломатичному визнанні жовтневої революції. Це було осягнено без більших зусиль. Одначе дипломатичне визнання Совєтського Союзу було важливе як леґалізація совєтського нелеґального — в демократичному розумінні — уряду за кордоном. А це утворило добрі умови для праці Комінтерну.

Сталін у протилежності до Леніна не вірив в автоматичну революцію на Заході, бо сучасні західні країни стають до певної міри понадклясовими. А в англосакських країнах пролетаріят пішов за буржуазією у боротьбі за свій добробут. Тому націонал-комуніст Сталін переміг Леніна і совєтська зовнішня політика — властиво більш внутрішня — обернулася на впорядкування Союзу всередині. Отже — покищо соціялізм в одній країні. Тому росіяни підтримали совєтський комунізм, бо він є у національних межах і дає їм панівне становище у всіх ділянках. Врешті Сталін пішов далі і заявив, що перемога соціялізму в одній країні — це ще не все. Переможний пролетаріят Совєтського Союзу мусить дати допомогу світовому пролетаріятові для перемоги в усіх країнах. Тому сталінська політика „будови соціялізму", утворення колосального воєнно-промислового потенціялу означає тільки одне — підготову до поширення комунізму в цілому світі.

Далі приходить коротке співіснування з Гітлером, анексія західньоукраїнських земель, Фінляндії, Румунії та прибалтійських країн. Формується переоцінка вартостей в ідеології, витворюється патріотична тенденція з культом совєтського патріотизму. Російський великодержавний націоналізм перемінюється у підставовий чинник совєтської зовнішньої політики. Совєтський уряд провадить свою зовнішню політику, спираючись на певне національне середовище, на активну частину народу. Тому не можна довший час ігнорувати національно державних інтересів свого народу — росіян, вкладаючи їх у рамки інтернаціональної доктрини. Таким чином націоналізм виступає як субстанціональний чинник зовнішньої комуністичної політики.

Уже Ленін при альтернативі інтернаціональний чи національний вибрав останній.

Можна поставити питання — чому для реалізації зовнішньополітичного завдання — апелювати до національного почуття росіян Сталін відповів дещо дивно, але просто: треба апелювати до патріотизму. Сталін і всі після нього використовують динамізм російського націоналізму і його характер у світових комуністичних цілях. Тому за Другої світової війни Сталін не покликався на Маркса. Він офіційно ліквідує Комінтерн, дає певні концесії релігії в Україні і дозволяє ґльорифікувати Хмельницького.

Успішність комуністичної тактики полягає в її елястичності. Тому вона динамічна не як наслідок інтелектуальної переваги, а як наслідок плебейського використання усіх можливих засобів, моральні вони чи ні.

Динамізм комуністичної тактики лежить в повному запереченні всіх моральних

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про тих, що „бігають по лісах і палять вогні"

Коли не так то вже й давно одна із відомих постатей українського сьогодення такими словами окреслила українських пластунів, — нам було боляче і ми добачували в тому і зневагу і непоінформованість. Але від того часу проминуло вже три роки і багато дечого змінилося. Можливо, що змінився теж погляд на пластунів нашого славного земляка.

Ці останні три роки також завершили сімдесятиріччя українського Пласту — найстаршого віку, що його здобула яканебудь українська молодеча організація. Значить, вибрана основниками Пласту виховна метода, оперта на житті в природі, на дружбі і допомозі ближньому, яка має за завдання виробити характер молодої людини так, щоб вона у зрілому віці зрозуміла значення двох істин: вірности Богові та Україні, — виправдала себе у практиці.

В іншому випадку Український Пласт вже давно перестав би існувати та не мав би можливости в повній силі та великому числі нових поколінь святкувати все нове і нове своє „ліття".

А ось, у найближчому тижні, четверте і навіть п'яте покоління пластунів з'їдеться зі всіх сторін вільного світу, щоби відзначати 70-річчя своєї організації. Разом з ними прийдуть їхні батьки, а то й діди, які залишилися вірні Пластові досі, хоч минув вже давно у них час юнакування, мандрівок і палення вогнів. Сьогодні вони стоять у проводі наукових товариств, громадських установ, вони є духовниками, науковцями, професорами університетів, редакторами часописів тощо. З їхніх рядів вийшли також ті, що віддали своє життя, виконуючи обов'язок вірности Україні, — провідники української визвольної боротьби. Усім їм дав Пласт тверду підставу до чесного життя для батьківщини. А набрали вони її колись у лісах рідних Карпат, а пізніше — у засніжених горах Канади, гарячих австралійських бушах чи на прибраних „Нових Соколах", що нагадували їм давнє пластове гніздо „Сокіл". Де б вони не таборували і не палили своїх вогнів дружби — вони були і залишилися українськими пластунами.

За кілька днів виростуть, як гриби по дощі пластові табори на „Вовчій Тропі" пластовій оселі, яка стала рідною нашим пластунам. Ювілейна Пластова Зустріч з'єднає сотні пластунів усіх поколінь. Ці наймолодші і ті юні будуть гратися у свої гри, бігати по лісі і палити вогні. А ті старші і найстарші засядуть раду радити, як втримати далі у сьогоднішніх обставинах пластові засади виховання. А ввечері зберуться, як завжди було, усі, без різниці віку, у дружньому колі при пластовій ватрі. Тому не хвилюймося як хтось необізнаний підтягає все під спільний знаменик і кепкує з наших пластових метод. Вони ж — методи — ідуть із ритмом життя і відповідають природному розвиткові людини.

„На все є час —
на голубі тумани,
на вчинків простоту
на простоту понять..."

О-КА

Петро Григоренко

ВЕЛИЧ ДУХА

Данило Шумук... Я не знаю життя більш благородного і, водночас, більш трагічного. Народився він і ріс в окупованій Польщею Волині. Бог наділив його чутливою душею, сміливим розумом і мужністю. Тому не міг він проходити байдуже повз людські скорботи. Прагнення до волі, до державної самостійности і до знищення соціяльної нерівности, яка ніколи не вмирала в українському народі, не могла не ввійти в душу і розум хлопця. І не дивно, що агітація західньоукраїнських комуністів упала на добрий ґрунт. Хлопець полюбив Україну, де — як йому розказували комуністичні агітатори, — народ звільнився з колоніяльної неволі і створив самостійну українську державу, в якій влада знаходиться у руках трударів міста і села. І він стає комуністом і гаряче агітує своїх земляків до боротьби за відокремлення західніх українських земель від Польщі, і за з'єднання робітничо-селянською Україною.

З України йдуть погані вістки: про примусову колективізацію, про рабську долю трудящих і, нарешті, про суцільний голод. Але він не вірив тому. Вважав, що це наклепи польської пропаґанди, яка намагається відвернути симпатії українців під польською окупацією від совєтської України. Навіть коли земляки познайомили його з двома втікачами з голодуючої України і показали принесений шматочок хліба, чорного і гливкого, більше схожого на кусник грязюки ніж на хліб, він і тут не повірив; сприйняв тих втікачів за польських провокаторів. У його уяві продовжувала жити ним вимріяна щаслива самостійна українська держава. Він продовжував боротися за неї. Наслідок, — польська тюрма. Перший найкоротший термін ув'язнення — чотири роки. Далі знову тяжка, нерівна боротьба.

Але приходить „братня допомога"... і починається похмілля. Данило не може миритися з тією страшною системою, що її принесла на Захід червона армія, і він опинився в числі „небезпечних". З партії його викинули, і, врешті, виникає загроза арешту. Данило хорониться і шукає нових шляхів боротьби за українську державу. Так він опиняється в лавах Української Повстанської Армії. Політично активне життя, тяжкий досвід і аналітичний розум дали цій молодій людині мудрість старого вояка УПА. До нього прислухалось командування і призначило його до пропаґандивної роботи. Цю роботу він виконував на протязі всієї повстанської боротьби.

Згадуючи ті часи, він каже, що довгі роки носив пістолю при поясі і ні разу не скористався з неї. „Моєю зброєю завжди було слово. Бесіди з повстанцями і, особливо, з місцевим населенням, то головний зміст моєї роботи". При тому він не тільки говорив, вияснював, але й вислухував скарги, розбирався у них і добивався ліквідації кривд. На цім ґрунті виникли конфлікти з органами безпеки. І кожного разу він відстоював справедливість. Серед місцевих людей було немало таких, у кого національна свідомість була на дуже низькому рівні. Данило Шумук терпеливо роз'яснював тим людям і рішуче протистояв спробам тиску на тих людей, ввесь час стремів до того, щоб залякування підмінити виясненням — освідомленнями таких людей. Він говорив: „Ми не вибираємо собі народ, ми належимо до нього, ми його діти. Тому ми повинні любити наш народ таким, яким він є і звертатись до нього з братнім словом, а не бичем". Він був з тими воїнами УПА, які протистояли окупантові до кінця, які не відступили за кордон, а вирішили лишитись із своїм народом.

КҐБівські війська полонили Данила Шумука. Присудили йому кару смерти. Два місяці тримали в смертній камері. Потім смертний присуд замінили на довгорічне ув'язнення, яке він повністю відбув. Прийшла куца совєтська воля. Але не довго. КҐБ вважало небезпечним лишити його в Україні. Йому зфальшували нове обвинувачення і знову сховали в тюрмах і таборах Росії.

Світова суспільність багатократно протестувала проти жорстокого, беззаконного ув'язнення Данила Шумука. Канадський уряд давно оголосив, що дає Шумукові політичний притулок, а його канадські родичі беруть на себе матеріяльну і побутову опіку.

Але совєтський уряд цупко тримає його, не хоче, щоб Данило, Шумук вийшов на волю і передав свій досвід своєму народові.

КҐБ розраховує на те, що майже 65-літня, тяжко хво-

(Закінчення на стор. 3)

Андрій Гарасевич

У горах

Згубили хмари кресало
У пасмугах зливен,
І знов сміється весело
Зеленоокий день.
Блукає промінь змійкою
В переливах роси,
І пахне даль мандрівкою,
Струнківшають ліси;
Нуртує тепла сивина
З вершечків голубих,
Над нами темна синява
І срібні голуби.

* * *

Струнки жолоблять жолоби
І піняться в скалі.
Ідемо з царства голубів
На сніжний трон орлів,
Що висить над безоднею,
Де вітер, мов мечі...
Біжать, біжать холодною
Стіною в височінь
Хребти, хребти зазублені,
Нездолані людьми...
Та ми мети не згубимо,
Розітнемо грудьми.

* * *

Заливні сонця повені,
Повітря і туман,
Вершок цей непокорений
Покориться ногам,
Як плечі, спраглі холоду,
Спічнуть на ледівцях
Як небо-щире золото
Зорітиме в очах...!

І збірки *„До вершин"*, 1959

Мирослав Лабунька

УКРАЇНСЬКА НАУКА Й ЮВІЛЕЙ 1000—РІЧЧЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ—УКРАЇНИ

V

Можливо, що найкраще було б зробити це на спільній нараді представників таких установ і організацій. Про потребу такої наради в одній конкретній справі (Конґресу української науки в розсіянні), вже було сказано передше. Не менш важливою справою є втримування зв'язку між тими установами, організаціями, як і поодинокими особами, що будуть з собою співпрацювати. Потрібно було б мати якесь координаційне бюро виключно для справ підготови до відзначення Ювілею 1000-річчя. От, наприклад, появляються в пресі повідомлення різних українських інституцій, організацій, а то і громад про рішення вшанувати Ювілей своїми виданнями, спорудженням пам'ятників, не завжди вдалих, чи т. п. Мені невідомо, щоб хтось систематично збирав відомості й реєстрував такі задуми, пляни й почини. Найважливіше завдання такого, свого роду реєстраційного бюра це — мати перегляд готувань до відзначення Ювілею і служити інформаціями тим, які її можуть і напевно будуть потребувати.

Матеріяльні потреби й господарка

Треба рахуватися з тим, що кошти відзначення Ювілею Тисячоріччя християнізації Руси-Укр[illegible]и для української спільноти в розсіянні будуть поважні. Ювілей цей, однак, настільки винятковий так по своєму характері, як і з огляду на ситуацію українського народу на цьому етапі його існування, що сучасне, живуче покоління українських людей мусить виказати [illegible] велику жертвенність, а навіть великодушність, якщо йдеться про покриття цих коштів. Треба сподіватись, що кожний громадянин і громадянка причиняться до звеличання Ювілею своєю щедрою лептою. Провідною думкою для всіх повинно бути бажання доконати за рахунок існуючих матеріяльних засобів чогось направду великого, а навіть величавого.

Якщо задуми, чи проєкти будуть добрі й на потребу, а рівночасно й в можливих до здійснення межах, то вони знайдуть фінансову підтримку серед широких кіл громадянства. На це є докази з минулого.

Хочу підкреслити, що коли йдеться про фінансування наукових конференцій і видань, то це вимагає дуже серйозної застанови багатьох чинників української організованої спільноти. Якщо б перелічені в цій доповіді проєкти, хоч би лише деякі, мали бути здійснювані, то для цього потрібна направду широка фінансова база. Без такої бази неможливо буде щось направду вартісного здійснити. Немає ніякого сумніву, що кошти зв'язані зі здійсненням усіх програм Ювілею мусить покрити українська діяспора, бо цього за неї ніхто інший не зробить.

ІУ ЗАКЛЮЧНІ ЗАВВАГИ

Існування цивілізованої людини вчені обраховують на десять тисяч років. Якщо б початок такого процесу можна було датувати з якоюсь бодай приблизною певністю, і якщо б така дата припадала на той час перед десяти тисячами, то людство могло б, скажімо, саме тепер, у нашому столітті, святкувати 10-те міленіюм своєї цивілізації. Це означає, що сучасна активна ґенерація людства світу була б десятою з черги міленіястичною, чи хіліястичною ґенерацією. Ця хронологія наведена для цього, щоб унаглядити, що сучасна ґенерація, що живе, чи буде при житті в час Великого Всенародного Ювілею, є особливо упривілейованою ґенерацією свого народу, бо вона є першою у ряді, маймо надію, багатьох майбутніх поколінь таких тисячних ювілеїв. Особливо ґенерація, яка пережила катаклізми Першої і Другої світових війн і могла дочекатись цього великого релігійного й загальнонаціонального Ювілею свого народу, повинна вважати себе особливо щасливою і упривілейованою.

Але привілеїв немає без обов'язків. На ґенерацію Ювілею Тисячоріччя хрищення Руси-України, що живе на поселеннях, падає обов'язок зробити в зв'язку з Ювілеєм все те, що не можуть і не зроблять українські люди на батьківщині в Україні. А все це можна звести до таких трьох основних форм вияву такого зобов'язання, що його має українська діяспора:

1) подбати про те, щоб відзначення і святкування Ювілею відбувались гідно й величаво, для чого потрібно наладнати й забезпечити співпрацю і участь широких мас громадянства;

2) зробити усе, щоб про відзначення Ювілею 1000-річчя довідались широкі кола громадян, а в першу чергу культурні і політичні діячі сучасного світу, особливо тих країн, в котрих живуть українські іміґранти, чи поселенці.

3) створити й залишити для майбутніх поколінь тривалі пам'ятки, що будуть присвячені відзначенню і вшануванню Ювілею Тисячоріччя. Такими пам'ятками повинні стати в першу чергу вартісні книги, що про них і їх видання була мова в цій доповіді.

У. ПРИМІТКИ

1. Ювілей Тисячоріччя Хрищення Руси-України є сам по собі культурною подією такого маштабу, що його відзначення повинно стати подією усього культурного світу. Такі міжнародні організації, як ЮНЕСКО, наприклад, повинні включити відзначення цього ювілею у свою програму діяльности. Потрібно, щоб українські чинники поробили в тому напрямі відповідні старання. Найкраще, щоб така ініціятива вийшла від українських наукових інституцій, як також від українських ієрархів.

2 Хочу тут звернути увагу тим українським громадам православного й католицького віровизнання, що наміряють будувати невдовзі церкви. Чи не було б для них доцільно, замість будувати новостилеві, не раз експериментальні (й, як це часто буває в таких випадках — не надто вдалі) храми, збудувати репліки зруйнованих храмів із княжих часів, щоб таким чином зберегти пам'ять про них, як і про варварські діла їхніх нищителів?!

3 Дозволю собі лише підкреслити, що видання джерел і наукових праць — це найбільше поширений спосіб відзначення цього роду ювілеїв. Про це легко переконатись, коли поглянути в каталоги більших бібліотек під назви країн наших сусідів, як Польща, Чехо-Словаччина, чи Болгарія, що минулого, чи цього століття обходила свої міленіюми.

4. Рівночасно належить сказати, що українська наука в діяспорі заслуговує на признання за цілий ряд видань, що заслуговують на те, щоб їх назвати монументальними. Не буду їх тут перелічувати, а дозволю собі відіслати зацікавленого читача до проспектів-оголошень НТШ, УВАН, УВУ, УКУ, УНІГУ, Канадського Інституту Українських студій, Студійного й видавничого центру ЧСВВ у Римі, Св. Софії у Баунд Бруку й інших. На жаль, досі немає загальної бібліографії видавничої продукції української еміґрації і це утруднює орієнтацію стосовно кількости й якости цієї продукції.

5. ПСРЛ почало появлятись друком заходами Імператорської Археографічної комісії 1841 року у Санкт-Петербурґу й з перервами продовжується дотепер в Москві. Тепер виданням цим займається окрема група російських вчених із Інституту історії Академії Наук СССР. До 1978 року появилось 34 томи літописів і хронік. Деякі початкові томи в тій серії перевидавались досі навіть кілька разів. Поодинокі літописи й хроніки появились також ще й окремими виданнями, незалежно від цієї серії. Особливо багато разів перевидавалась в Росії досі „Повість временних літ".

6. Мається на увазі переклад, що появився в журналі „Вітчизна", 1980, ч. 3, ст. ст.21—91. Є це літературний переклад без наукового апарату, але з примітками, що пояснюють неясні місця, чи поодинокі слова в тексті. У деяких місцях помічаються відхилення від дослівного значіння оригінального тексту.

7. Наголошуючи потребу видань українських літописів і хронік сучасною українською літературною мовою, я не заперечую тим самим потреби їх перекладів і видань чужими мовами. Але коли мова про ювілейні видання, то першенство української мови в тому випадку незаперечне. Зрештою, одна потреба не перечить іншій. Можна зробити зусилля в одному й другому напрямках.

8. Відомість цю подано за наступною публікацією: Б. Микорский, „Разрушение культурно-исторических памятников в Киеве в 1934—1936 годах (Мюнхен, 1951. — Институт по Изучению Истории и Культуры), ст. 11—12. Знищені храми це: Михайлівський золотоверхий собор (св. Дмитрія), церква трьох Святителів, Успенський собор на Подолі (передше, мабуть, св. Богородиці Пирогощі) і Успенська церква Києво-Печерської Лаври. Крім цього знищено в часі перебудови Києва також ще одну споруду з XI століття, а саме так званий пам'ятник св. Ірини, заціліий стовп із колишньої церкви св. Ірини, що її в честь своєї дружини Ірини-Інґіґерди збудував був Ярослав Мудрий.

9. Інвентаризація пізніших історичних пам'яток є не менш важливим і потрібним завданням. От, наприклад, досі немає повного реєстру церков, що їх знесено за останніх шістдесят років в Україні в зв'язку з боротьбою уряду СССР з релігією.

10. От, наприклад, сьогодні говориться про „генеральний план розвитку" міста Києва, що „розрахований до 2000 року" (Дивись: Київ; енциклопедичний довідник. За редакцією А. В. Кудрицького. К.1981, ст. 29). Такі пляни викликають оправдане насторожения через сумний досвід, що його зазнала столиця України в часі перебудови в 1930-их роках, як і під час війни.

(Кінець)

Плянують різдвяну виставку поштових марок у віденській ратуші

Ці три спеціяльні поштові штемплі мають написи німецькою і українською мовами; їх вживатиме поштовий уряд Відня на Рідзвяній виставці поштових марок СУФА в міській ратуші 27 27 і 28-го листопада.

Традиційну щорічну різдвяну виставку поштових марок Союз Українських Філятелістів Австрії (СУФА), завдяки послужливості Культурного відділу уряду міста Відня (сенаторський радник д-р Йосиф Льовечек) влаштовує вже третій раз у віденській ратуші. Від 26-го до 28-го листопада, ц.р., виставка СУФА відбудеться в репрезентативній, прикрашеній гербами столиць австрійської провінції залі у віденській ратуші. Спеціяльний відділ австрійської пошти урядуватиме в сусідній т.зв. „Камінній залі II". Години, коли виставка СУФА й спеціяльний відділ австрійської пошти будуть відкриті, такі: п'ятниця, 26-го листопада, від 9-ої до 18-ої год.; субота, 27-го і неділя 28-го листопада — від 9-ої до 17-ої год. Спеціяльний відділ австрійської пошти в суботу й неділю буде відкритий під час обідньої години від 12-ої опівдні до 1-ої по полудні.

При спеціяльному відділі австрійської пошти вживатимуть три різні двомовні німецько-українські спеціяльні поштові штемплі для гашення всіх біжучих австрійських поштових марок. Штемпель з 26-го листопада показує ікону Богоматері з української греко-католицької церкви св. Великомучениці Варвари у Відні. Ця т.зв. Чорна ікона Богоматері є дуже вартісна праця з XVII століття. Ікона свого часу була віднайдена в поганому стані, але потім була дуже добре відновлена. В цей день вживатимуть також штемпель "першоднівки" для австрійської різдвяної поштової марки 1982 року.

В суботу, 27-го листопада появиться спеціяльний поштовий штемпель з нагоди спеціяльної виставки австрійської пошти (урядова директорка Клінґер) „Поети на австрійських поштових марках", що відбудеться в рамках 12-ої різдвяної виставки поштових марок СУФА; цей штемпель показує портрет геніяльного українського письменника-поета Івана Франка (1856-1916), який декілька років жив і студіював у Відні і закінчив свої студії на Віденському університеті докторатом філософії в 1894 році.

Спеціяльні поштові штемплі з 26-го і 27-го листопада 1982 року мають також напис з нагоди ювілею „15-ліття СУФА".

Спеціяльний поштовий штемпель з 28-го листопада присвячений в першій мірі ювілеєві „100-ліття фігури на віденській ратуші" і показує рисунок цього прапороносця; її виготовив Алєксандер Нер за проєктом Франца Ґастеля. Ця 3,40 метрів заввишки залізна фігура, що важить 1800 кілограмів, була примонтована на вежі віденської ратуші 21-го жовтня 1882 року. Будову самої ратуші закінчено й відкрито щойно в 1883 році. Цей поштовий штемпель має також вказівку на різдвяну виставку Культурного відділу уряду міста Відня.

Проєкти для спеціяльних поштових штемпелів з нагоди 12-ої різдвяної виставки поштових марок 1982 року виготовив наш український мистець з Відня почесний член СУФА Ергард Штайнгаґен.

Для всіх спеціяльних поштових штемплів СУФА випустить кольорові офіційні і святочні коверти з українсько - німецько - англійським поясненням на зворотному боці (Фірма Вієна ФДЦ - властитель Вілібальд Пфлєґер - член СУФА).

З нагоди „15-ліття СУФА" почесний предсідник СУФА генеральний директор австрійської пошти секціоншеф д-р Гайнріх Ібляйс влаштовує прийняття, яке відбудеться в суботу, 17-го листопада, о годині 18-ій у святкових залях в будинку генеральної дирекції австрійської пошти (вхід Відень I., Постґассе 8; відразу при церкві св. ВМ. Варвари). Мистецьке обрамування цього святкового вечора перебере український хор при церкві св. ВМ. Варвари під проводом проф. Андрія Гнатишина.

СУФА просить всіх членів вже тепер записати собі цей термін, бо осібні запрошення на це прийняття до членів товариства не висилатимуться.

Б.Я.

Поконвенційні рефлексії

З історії знаємо важливість конвенцій УНСоюзу не тільки для членів цієї найбільшої української організації, але і для всієї української громади у вільному світі, як також до певної міри для нашого поневоленого українського народу на рідній землі.

Окружний Комітет відділів УНС в Рочестері, під проводом свого голови Володимира Гавриляка, подбав, щоб така конвенція УНС відбулась в нашому місті. Ще в перших місяцях 1980 року Окружний Комітет поробив заходи, старання та прохання до Головного Уряду в тій цілі.

Для Рочестеру це була небуденна подія, яка не лише пошанувала нашу невеличку союзову громаду, але також віддала честь і славу всій українській спільноті в Рочестері.

У підготовці до цієї Конвенції Окружний Комітет був свідомий історичної важливости Конвенції УНС і хоч скромними, але щирими силами старався виконати своє завдання. Протягом 9-ох місяців Окружний Комітет працював наполегливо і безупинно, щоб оправдати це довір'я.

Створено шість комісій, які мали свої специфічні завдання. Вперш почато підготовку до видання Конвенційної книги, до якої зібрано і оформлено матеріяли до історії союзової громади в Рочестері і короткі відомості про Рочестер та місцеву українську спільноту. До того треба було ще зібрати привіти від українських організацій і поодиноких громадян та оголошення підприємств на покриття коштів друкування книги.

В Комісії видання книги працювали: Роман Куціль, В.Гавриляк, Любомир Білик, Володимир Пилишенко і Тамара Денисенко. У збірці привітів і оголошень допомагали відділові секретарі, делеґати і поодинокі члени Окружного Комітету. Василь Іванців, член 316-го Відділу, який є також радним УБСоюзу, зібрав найбільше привітів і оголошень; за що йому належить щира подяка.

Хоч до Конвенційної книги не вспіли ввійти всі підготовлені матеріяли і Комісія не мала змоги перевести коректу, щоб справити помилки й недоліки, то все таки вона вийшла чепурною книгою з обширним матеріялом, яка залишиться цінною пам'яткою не лише для делеґатів УНС, але також для української спільноти в Рочестері.

В Імпрезовій комісії працювали: Роман Чорнобіль, Петро Лещишин, Ярослав Матковський, Микола Єйна, і Евген Кулик. Їх завданням було підготовити мистецькі програми.

Комісія мала, з незалежних від неї причин, певні труднощі й перешкоди в її праці. Не можна було перевести програму, як у початках запляновано, і тому треба було змінювати пляни і почини. Але все ж таки Комісія виконала своє завдання, на час приготувавши дві мистецькі програми. Одна відбулась у неділю перед початком Конвенції а друга під час бенкету.

Милою несподіванкою для нас була масова участь делеґатів і гостей — на концерті 500 осіб, а на бенкеті 700. Тут також наша громада дописала.

Для вшанування Конвенційного бенкету створено окрему Бенкетову комісію, до якої входили Христя Ковч, Стефа Павлович, Марія Крамарчук, Ярослава Кекіш, Іванна Мартинець, Василь Білан, Орест Соробей.

Комісія під проводом Х. Ковч виконала своє завдання надзвичайно вдатно. Крім кількох винятків зі запізненими проханнями, всі учасники мали призначені столи згідно з їх бажанням.

На жаль, у Конвенційній книзі пропущено ім'я Марії Крамарчук в списку, яка невтомно працювала, щоб виконати все на час. За це належиться їй не лише перепрошення, але і щира подяка.

Привітальна комісія

В Привітальній комісії виконували працю: Людвик Бах, Петро Дзюба, Богдан Венґльовський, Е.Кулик і М.Єйна.

Вони усно і писемно інформували делеґатів і гостей про Рочестер і українську громаду та допомагали їм перевести свій вільний час в Рочестері мило, інтересно й привітно.

Для делеґатів та гостей влаштовано різні зустрічі в приватних домах і в українських домівках. Зустріч дивізійників, прийняття для жіноцтва заходом 47-го Відділу СУА, обід-сморґасборд в Українському Народному Домі, участь делеґатів у Богослуженнях в українських церквах — все це відбулось при ініціятиві й опіці привітних рочестерців, які безкоштовно зайнялись транспортацією.

Пресова комісія

В Пресовій комісії працювали: Вілліям Андрушин, Б.Венґльовський, Василь Попович, Іван Кучмій і Валентина Макогон.

Вони займались запрошеннями до американських достойних гостей і повідомленнями до радіо й преси. Вони виконали все, що було можливим у нинішніх обставинах. Радіо і преса відгукнулись хоч не в тій мірі, як бажалось.

Фінансова комісія

У Фінансову комісію входили: Теодор Кубарич, Микола Лилак і Михайло Малинівський.

Їх завданням було зібрати гроші з імпрез і розчислитись за них, що вони й зробили.

Наші рахунки вказують, що обидві імпрези оплатили себе і до них не потрібно буде докладати з каси УНС, як бувало часом у попередніх конвенціях.

Дещо про саму Конвенцію

Конвенція УНС в Рочестері стала справді історичною. Настрої серед членів і спори перед Конвенцією грозили роз'єднанням цієї великої братської організації.

Стверджуємо однак, що 30-та Конвенція була на високому рівні, де інтереси членів і загальне добро поставлено на першому місці. Її переведено у відносно спокійному тоні. Хоч часом виринали спори індивідуальні й групові, але у дебатах демократичний принцип був збережений. Конвенція доказала, що УНС є дальше такою установою, якій мусять підпорядкуватись не лише особисті, але й групові амбіції, бо УНСоюз заступає інтереси всієї української спільноти у вільному світі.

У виборі кандидатів до Головного Уряду не помогли титули, групова приналежність, ані голосні фрази. Вибрано і перевибрано в більшості тих, які власним прикладом і своєю поведінкою доказали, що вони заслужили собі на вибір.

Вибір Рочестеру місцем Конвенції був був щасливим і продуктивним.

Рочестерська громада — одна з небагатьох громад, що працює спокійно й мирно, толеруючи різні середовища без взаємної боротьби і суперництва. Тут не лише союзові відділи співпрацюють, але також і доповнюють себе.

Рочестерські дописи і статті перед Конвенцією закликали до братерської любови, толерантности і об'єднання в громадських справах. Привітальні прийняття, товариські зустрічі й сердечна опіка під час Конвенції може причинились до охолодження гарячих пристрастей.

Рочестерська громада також горда, що вона давно пропонувала злуку УНС з УБС, що й ухвалила 30 Конвенція УНСоюзу.

Рочестерський громадянин Іван Олексин, що є тепер головою УБСоюзу, дав новий почин до переговорів про злуку Союзів і на 30-ій Конвенції за нею промовляв.

Рочестер має представника

Не маловажним успіхом для рочестерської громади був також вибір В.Гавриляка до Головного Уряду УНС.

На наполегливі домагання поодиноких громадян і за одноголосною ухвалою членів Окружного Комітету В.Гавриляк став кандидатом в члени Головного Уряду. Хоч він сам був пасивним кандидатом, його друзі були активні і причинилися до його успішного вибору на головного радного.

Всі члени Окружного Комітету і Рочестерські делеґати докладали своїх зусиль щоб його кандидатура увінчалась вибором. Зокрема проф. Володимир Пилишенко і Л.Білик працювали наполегливо в тому напрямку. Проф. Пилишенко виготовив чепурні летючки, а Л.Білик помагав своїми товариськими зустрічами.

В.Гавриляка кандидатура перейшла з поважним успіхом. На 42 кандидати він став 6-им, що дістав найбільше голосів, а поміж новими, не новоперевибраними кандидатами, перше місце. Цей успіх можна в першу чергу завдячувати всім тим, що активно працювали для його вибору. Громада виказала свою солідарність і здобула своє належне представництво в Головному Уряді.

Конвенційний комітет в Рочестері, Н.Й.

І знов фестиваль парафії св. Йосифа в Чикаґо

Українська католицька парафія св. Йосифа при 5000 Норт Камберленд в Чикаґо влаштовує свій річний фестиваль в днях від 20-го до 29-го серпня. Отець парох Василь Білинський щиро запрошує усіх українців міста Чикаґо прийти зі своїми знайомими і забавитися кожного вечора.

Особливу увагу звертається на обидві неділі, цебто, на 22-ге і 29-те серпня. В ці неділі відправляться торжественні Служби Божі о год. 10:30 ранку. В першу неділю під час так званного „Українського вікенду" відслужиться Літургія за український поневолений народ, а в другу неділю парафія відзначить 26-ту річницю свого існування.

Різні етнічні групи візьмуть участь у нашому фестивалі. Тут будуть вечори: Польський, Ірляндський, Італійський, Німецький, Американський, Інтернаціональний та згаданий „Український вікенд", в якому візьмуть участь: оркестра „Лемковина", танцювальний ансамбль ОДУМ-у „Метелиця" і танцювальна група „Калина" при Парафії св. Йосифа.

На фестивалі можна буде зустрінутися зі своїми знайомими; можна буде смачно з'їсти і мило забавитися. Кождого вечора будуть різноманітні страви, різні розваги й несподіванки. На закінчення Фестивалю в неділю, 29-го серпня, буде тягнення льосів на виграєку нового авта. Хтось напевно виграє це нове авто. Тим „хтось" може бути кожний з гостей. Тож слід прийти з цілою родиною і купити квитки. Парафія св. Йосифа запрошує до ласкавої участи в днях Фестивалю парафії від 20-го до 29-го серпня.

Велич...

(Продовження зі стор. 2)

ра людина, котра частину життя провела в ув'язненні, довго не проживе — умре в ув'язненні і не зможе залишити людям багатства свого розуму і досвіду життя.

Данило Шумук написав книгу про „Пережите й передумане". Його друзі зуміли вивезти цей манускрипт з табору і доставити до ЗСА. Видання цієї книжки — одна з найважливіших подій нашої визвольної, збройної боротьби. Кожний, хто вболіває болями нашої України, хто хоче їй самостійности і свободи, повинен собі придбати цю книжку Данила Шумука і стати її пропаґандистом, бо це досвід і роздуми розумної і благородної людини, великого патріота-страдника, який свідомо — віддано включився в останні визвольні змагання українського народу.

• • •

Майже 600-сторінкова книжка Данила Шумука вже готова до друку, але, на жаль, не вистачає грошей, щоб покрити кошти її видання. Передплата цієї книжки, що виносить 24 доляри, допоможе приспішити її появу. Чек слід виписувати на:

Shumuk's Book Fund і висилати на адресу: Ukrainian (Toronto) Credit Union Ltd., Acc. No. 1430150, 2397-A Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S IP7.

Парафія в Колчестері приготовляється до празника

Хор української католицької церкви св. Михаїла з Ню Гейвену, Конн. Перший справа—диригент Богдан Марків

Колчестер, Конн.—Місцева українська католицька парафія приготовляється до свого великого празника з приводу викінчення нового іконостасу і канонічної візитації Владики Василя, єпископа Стемфордського, що припадає на неділю, 29-го серпня. Цей празник матиме особливо торжественний характер ще й через те, що того дня хор церкви св. Михаїла з Ню Гейвену, Конн., під диригентурою Богдана Маркова відспіває в колчестерській церкві Службу Божу композиції Івана Недільського.

Колчестер не був чужий композиторові: він бував тут у 1950-их роках і відвідував місцеву церкву.

Свою Службу Божу скомпонував ще в Німеччині у 1947-48 роках, однак не дочекався її повного виконання за свого життя. Помер він у 1970 році.

Перше повне виконання твору І.Недільського відбулося в Ню Гейвені силами хору церкви св. Михаїла під диригентурою Б.Маркова у дні 6-го червня.

ПОДЯКА

Прибиті глибоким горем і болем по втраті нашого Найдорожчого і Незабутнього

МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. УСС, поручника Січових Стрільців і судді

СТЕПАНА НЕБЕША

який відійшов на Останній Апель 22-го квітня 1982 р. в Клівеленді, Огайо.

Сердечно дякуємо всім Рідним, Приятелям та Знайомим, які віддали Покійному останню пошану своєю участю в похоронних відправах.

Дякуємо Всеч. о. шамбелянові М. Федоровичеві, о. крилошанинові І. Оришкевичеві, о д-рові І. Тилявському і о. пароховi М. Ревтюкові за величаві відправи Святої Літургії і Панахид в церкві і на цвинтарі.

Окремо дякуємо о. М. Ревтюкові за зворушливу прощальну проповідь в церкві св. Йосафата.

Щиро дякуємо хорові „Дніпро" під диригентурою маестра Є. Садовського за участь в похоронних відправах.

Сердечно дякуємо колишнім військовикам: УСС-ам, Дивізийникам і Упівцям за почесну стійку при домовині і за зворушливе і маєстатичне віддання останнього салюту на прощання Покійного.

Особливо дякуємо за теплі, сердечні і зворушливі прощання від Друзів по Зброї: від УСС-ів проф. Р. Лесикові, п. І. Палці та радн. І. Зварунові, п. І. Руденському від Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії, п. С. Зорієві від Братства кол. Вояків УПА, п. Я. Попелеві та інж. Р. Грабцеві від громадянства і приятелів родини, п. М. Бачинському за сердечне і зворушливе прощання від родини.

Окрему подяку складаємо інж. Е. Полці за прикрашення могили.

Наше щире спасибі за квіти на могилу: УСС-ам, Пластовій Станиці Клівленд, Пластприятові, Приятелям з Гаршав Хемікал Ко., Д. і Р. Врублівським, Ф. і Д. Древницьким, Я. Ерденберґер, А. і М. Галяревичам, В. і К. Карп'якам, д-рові Р. Кисілевському, Я. Попелеві, Т., М., Р. і Д. Топоровичам і всій Родині.

Дякуємо Всім, що зложили пожертви на нев'янучий вінок:

На ПАТРІЯРХАТ зложили:

д-р І. і А Захарів	$50.00
Інж. Р. і М. Грабці	30.00

по 25 дол. — Ю., О. і О. Бачинські, М. і Л. Голіяни, В. Ліщинецький, д-р Я., М. і Л. Музички, д-р Б. Раковський, д-р Я. І. Х. Раковські, А. і М. Галяревичі;
по 20.00 дол. — Інж. З. Городиський, С. Хома, Інж. В. і О. Хміляки, О. Врублівський, Л. Кусяка;
по 10 дол. — Т. Кордуба, д-р Д. Фаріон, М. Палка, д-р В. і Л. Боднарі, Інж. Г. і У. Бобків, д-р Р. і І. Палажії, М. і Я. Піхурки, д-р Я. і М. Крив'яки.

На СЛУЖБИ БОЖІ

по 10.00 дол. — Р., В. і Я. Данилевичі, д-р З. і М. Голубці, Шокалюк, І. Руденський, В. і Д. Корлятовичі, Інж. Р. і М. Грабці, О. Сміт, М. Іванишин;
по 5.00 дол. — О. Бачинська, Ю. Едвард, М. і В. Лялюки, Пластовий Гурток „Троянди".

На ЦЕРКОВНИЙ ФОНД

по 10.00 дол. — В. і К. Карп'яки, д-р В. і Л. Базарки.

На ПАМ'ЯТНИК

О. Федун 40.00 дол., І. Подриґула 10 дол.

На ГАРВАРД

по 50.00 дол. — О. Галяревич і Я. Попель.

До „ВІСТІ КОМБАТАНТА" вислали

д-р Голінатий і д-р Кисілевський — 50.00 дол.

До РОЗПОРЯДЖЕННЯ РОДИНИ

В. і Е. Немеші	$75.00
Т. і М. Загаєвичі	40.00
Р. і О. Фльори	35.00
М. і Л. Гірняки	30.00
А. і А. Рощаковські	30.00

по 25.00 дол. — д-р З. Храпливий, д-р І. і Е. Білинські, д-р Ю. і Я. Оришкевичі;
по 20.00 дол. — Р. і М. Касараби, Д. і М. Крутиголови, д-р І. і С. Зваруни, А. Банас, Ю. і Ю. Луценки, Ф. і Д. Древницькі, Інж. Г. і Г. Завадівські;
15.00 — дол. — В. Камінський;
по 10.00 дол. — М. Горбань, М. Попович, М. Гук, П. і Л. Бурди, Г. і Є. Оліярі, Інж. С. і А. Долгі, Інж. Є. і М. Долгі, д-р Малиновський, Гейнеш, В. Кухта і М. Світлик, Б. і А. Сатурські, Інж. Кришталович, Д. Кронавер, Я. Ерденберґер, В. Крутиголова, М. і С. Лиси, Б. і М. Ковчі, Інж. І. і В. Піки, Г. і М. Кордуби, Ф. Кліндер;
по 5:00 дол. — Д. Бацік, Я. і М. Сидори, Д. Мозіль.

Пожертви призначені до розпорядження родини (655 дол.) розділено на слідуючі цілі:

Служби Божі	$200.00
Пласт	200.00
Люрд	100.00
Рідна Школа	50.00
Вісті Комбатанта	50.00
Українські Вісті	30.00
Хор „Дніпро"	25.00

Дружина — ВОЛОДИМИРА НЕБЕШ
Сини — ОРЕСТ І ЄВГЕН з родинами

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів та Знайомих, що дня 11-го серпня 1982 р. упокоївся в Бозі

мій Незабутній

МУЖ І БАТЬКО

св. п. Майор

КУЗЬМА МАРУЩАК

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 13-го серпня 1982 року, о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юнійон, Н. Дж.

ПОХОРОН в суботу, 14-го серпня 1982 р., о год. 10-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Тройці в Ірвінґтоні, Н. Дж., а після СЛУЖБИ БОЖОЇ, тіло Покійного буде перевезене на цвинтар св. Андрія Первозванного у Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ЕВГЕНІЯ
син — БОГДАН
синова — ЛЕСЯ
племінник — АРСЕНЬ МАРУЩАК з дружиною у Франції
племінник — ОРЕСТ КОЛОДІЙ з дружиною ІРЕНОЮ та дітьми
племінниця — КАТЕРИНА МАРУЩАК

Вшанували проф. Лесю Куриленко-Вахнянин

За ініціятивою хору „Кобзар" та заходами громадського комітету, в суботу, 10-го липня, в авдиторії церкви св. Андрія у Лос Анджелесі, відбулася товариська зустріч, на якій вшановано видатну піяністку, акомпаніятора, педагога та віддану громадянку проф. Лесю Куриленко-Вахнянин.

Творчий шлях ювілятки густо мережаний її безкорисливою участю на багатьох наших імпрезах, де вона прикрашувала їх високомистецькою сольовою грою на фортепіяно, а також своєю участю і вкладом у хорові виступи та в записи наших платівок чи інших проєктах.

Великі музичні знання проф. Лесі Куриленко-Вахнянин в досконалій техніці передання твору і її любов до музики, особливо української, сполучена з питомою їй чутливою ніжністю, роблять гру піяністки особливою своєю оригінальною красою, що полонить душу, даючи найвищу естетичну насолоду.

Наша мисткиня, завжди привітна, але стримана, скромна у щоденному житті, стає ґраціозно-впевненою під час своїх виступів і володіє серцями кожного і кожної, хто мав нагоду слухати її на сцені та збагнути Богом даний їй талант. І тому не дивно що громадянство великого Лос Анджелесу, не очікуючи спеціяльної дати чи нагоди, рішило вшанувати свою улюблену Лесю, створивши цю нагоду в цей липневий день.

Поміж присутніми були представники нашого духовенства, організацій, установ та громади, а поміж ними — і вдячні батьки численних дітей та молоді, які під дбайливою опікою проф. Л.Куриленко-Вахнянин вивчали у неї гру на фортепіяно, а згодом — збирають овочі своїх успіхів.

Громада привітала появу проф. Лесі Куриленко-Вахнянин спонтанними оплесками, після чого голова громадського комітету Остап Гац відкрив святочну програму, особливо підкреслюючи свідомість покликання в українських мистців та їх безкорисливе служіння рідній українській культурі, яскравою представницею і світлим прикладом яких є наша професор Леся Куриленко-Вахнянин. Цим українські мистці відрізняються від неукраїнських мистців, які здебільшого свої таланти віддають комерційним цілям, не пов'язаними з національними чи іншими ідеалами.

Після відкриття парох церкви св. Андрія о. митрат Степан Галик Голутяк прочитав молитву та поблагословив страви.

Під звуки молодечої української оркестри „Беркут", під вправною кермою Романа Василина, присутні споживали смачну вечерю, насолоджуючись дружньою атмосферою та добірним розваговим репертуаром оркестри при участі молоденької солістки Наталії Івах, яка ніжним співом передавала чар української пісні невимушено і легко.

Вітали проф. Лесю Куриленко-Вахнянин парох церкви св. Володимира о. Григорій Подгурець, парох церкви св. Андрія о. митрат Галик Голутяк та парох емерит церкви Різдва Пресвятої Богородиці о. крилошанин Михайло Колтуцький; від УНС вітав інж. Августин Рудник; С.Шумський від радіопрограми „Пісня України"; Марійка Біла — від Українського Визвольного Фронту, від хору церкви св. Андрія — Лідія Кеслер, від хору „Кобзар" — голова управи хору Алексaндер Рівний; від батьків учнів — Лідія Балабан, та Л.Городецька — від Союзу Українок Америки. Тепло вітав достойну мисткиню, дякуючи їй за великий вклад праці у громаду, голова Українського Культурного Осередку Богдан Стус; а від шанувальників її таланту — Гліб Старовійт. Власний вірш, присвячений проф. Лесі, прочитав молодий автор Іван Ліленко-Ляшко; і пані Городецька прочитала привітання, надіслане з Ню Йорку, від музичного критика Теодора Терен-Юськова.

Біографічний нарис про мисткиню прочитав маестро Володимир Божик, доповнивши його цінними особистими споминами, підкреслюючи її талант і вміння, які колись були оцінені в Европі не лише своїми, але також чужими знавцями. Маестро В.Божик, вшановуючи Ювілятку в цей вечір, присвятив їй пісню, яку з В.Божиком співав у дуеті Петро Марцінів. Їм грала сама проф. Леся Куриленко-Вахнянин, яка в цей вечір дала фортепіяновий супровід і співакам: Капітоліні Марцінів-Задорожній та П.Марціновy, які виступала тут з добірним репертуаром.

На закінчення урочистости вручено подарунки ювілятці, як доказ нашої любови і вдячности; і на заклик о. С.Галика-Голутяка відспівано щиро нашій Лесі „Многоліття".

Святополк Шумський

З'їзд істориків Ню Йорку відбувся у Ютиці

У неділю, 13-го червня, відбувся тут з'їзд Американських історичних товариств Нюйоркського стейту, в якому взяли участь представники товариств із Баффало, Рочестеру, Сиракюз, Олбані, Бінгемтону, Ютики і менших міст. Спонзорами цієї зустрічі була Асоціяція істориків Ютики в порозумінні із ютицьким Віллям-Практор інститутом культури. Гроші на цю культурну ціль одержано від уряду Ню Йорку.

З'їзд мав характер одноденної конвенції, що складалася з лекцій і доповідів на історичні теми, та спільних ґутірок учасників. Викладачами були працівники Стейтового історичного архіву і музею археології, куратор музею Росс МекВайр і його асистент Джеймс Ґолд; від Рочестерського музею культури і науки була Ненсі Розенберґ, а Джім Ля Вілла репрезентував музей і ґалерію культури при Рочестерському університеті; від Нюйоркського університету були Брус Баклі, професор етнічної культури, і антрополог проф. Лідія Фіш; Джеф Креслер, директор реґіональних дослідів, репрезентував Ла-Ґвардія коледж.

Саме тепер, влітку, Ютика святкує 150-літній ювілей свого існування, і тут відбуваються майже кожного дня різні імпрези, виступи, покази, паради тощо. З'їзд істориків був пов'язаний із загальною програмою міських святкувань. Коло 23 окремих національних груп вклали свій труд і досвід у розбудову Ютики за минулих 150 років. На жаль, про деяких з них малощо згадано в історичних документах і записках Ютики.

З'їзд істориків поставив собі за мету обговорити справи занедбаних етнічних меншин Ютики і околиці та заохочувати збирати інформативні матеріяли про такі групи для можливого майбутнього вжитку, а може і публікації. Ютицькі міські і повітові документи, музейні архіви, бібліотекарські колекції до сьогодні присвячують свою увагу головно англо-сакським поселенцям і занедбують інформації про східньоевропейців, слов'ян, а в тому і про українців, які масово заселювали Ютику між 1890-1910 роками і стали підставою робочої сили ютицької текстильної індустрії.

До цього часу найкраще опрацьована книжка про історію Ютики і найбільш поширена серед ютичан — це книжка з 1952 року під заголовком „Ютика за одне з половиною століття", що її написав д-р Т.В. Кларк, президент ютицької Асоціяції істориків і довголітній громадський діяч, що описує розвиток церковних громад, організацій різноманітних міських інституцій. На жаль, він не згадує нічого про українців, не зважаючи на те, що вже в 1912 році заосновано було тут першу українську церкву св. Петра і Павла, при якій розвивалось українське громадське життя. Цього року з нагоди ювілею Ютики вийшла друком друга популярна книжка, що її написав Джан Валш, історик і суддя-емерит, під назвою „Короткі вийнятки Старої Ютики". Подібно, як його попередник, Джан Валш цілковито поминає українців і навіть у старих переписах населення не згадує про нас.

Завдяки особистим зв'язкам відомого місцевого українського діяча Ярослава Ликтея з членами ютицької Історичної асоціяції, конференція відбулася в приміщенні української церковної авдиторії св. Володимира. Із цієї нагоди були запрошені на конференцію представники українських організацій: від Української Католицької Церкви був мґр Ярослав Ликтей, від УККА були мґр Богдан Рабій і інж. Ярослав Яцковський, від жіноцтва — Марія Кучера, Анна Семеняк, Марія Птасінська і Надія Фалінська.

Українські представники тут нав'язали контакти з представниками американських товариств і роздали їм чимало писаного матеріялу про Україну і про теперішній стан на наших землях; про наші звичаї і поселення українців у Ютиці.

В дискусії над причинами браку інформацій про Україну і українців і малого знання про них серед пересічного американського загалу брав участь мґр Богдан Рабій. В загальних підсумках присутні погодились, що справа занедбання відомостей про Україну та взагалі про цілу Східню Европу, починається в середніх американських школах і продовжується пізніше в коледжах, які виховують студентів на літературі та інформаціях передусім про західній світ, занедбуючи Східню Европу.

Щоб познайомити дещо цих істориків з українським світом, Я. Ликтей, який виконує обов'язки церковного опікуна, показав їм нутро новозбудованої церкви св. Володимира Великого.

Заля зустрічі була прибрана виставками культури поодиноких етнічних груп. Особливо відзначався куток українців, упорядкований материнським кружком СУМА (М. Кучера, А. Семеняк і М. Птасінська). Тут американські гості приглядалися з цікавістю до нашої вишивки, різьби, кераміки, до ляльок в українській народній ноші, і милувалися писанками, які „пише" сама Марія Кучера.

Представники української громади були вдоволені з цієї події, з добре виконаного свого громадського обов'язку. Але тут треба додати, що, не зважаючи на місцеві пресові оголошення та оголошення в українських церквах, на залі було мало представників українських організацій, особливо відчувався брак української студіюючої молоді. Часто висловлюємо думку, що нам слід виступати більш з'єднано і там, де є більша кількість американців. У цьому випадку число учасників історичного з'їзду не перевищало 70 осіб, але це були вибранці американських товариств, громад, люди з знанням і умінням, з яких не один зможе тепер чи колись про нас дещо сказати або й написати. З такими варто було познайомитися.

Богдан Рабій

Ґльобальна...

(Продовження зі стор. 2)

норм. Так поступав Ленін і Сталін. Брежнєв сказав — моральне те, що лежить в інтересах комунізму. Це моральна діялектика Совєтського Союзу. Тією формулою користується Кремль, коли совєтськими дипломатами признає аґентів КҐБ, яких серед совєтських дипломатів — майже половина.

Ленін — найбільший совєтський аґресор казав, що наступ у політиці найкраща тактика і вид оборони. Далі треба добре вибрати час наступу, але тримати ворога у переконанні безпеки. Треба,- писав Ленін,- навчитись леґально працювати у самих реакційних парляментах, у всіх капіталістичних організаціях. Совєтських дипломатів вчить мудрости Макіявелі — успішний політик не може тримати свого слова.

Ленін заповів знищити капіталізм того самого дня, коли Совєтський Союз зможе це зробити. Необмеженість тактичного діяпазону совєтської зовнішньої політики, її повний імунітет від морально-етичних норм, її повний утилітаризм — вказують на те, що уряд СССР — це небезпечний партнер для Заходу.